

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 14 listopada 2022 r.
(OR. pl)

14718/22

ENV 1152
JAI 1459
CRIMORG 159
RELEX 1522
DEVGEN 204
COMER 137
EUROJUST 97
ENFOPOL 554
ENFOCUSTOM 165

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 9 listopada 2022 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: COM(2022) 581 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
Przegląd Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 581 final.

Zał.: COM(2022) 581 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.11.2022 r.
COM(2022) 581 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Przegląd Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

{SWD(2022) 354 final} - {SWD(2022) 355 final}

Przegląd Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

Ogólny zarys sytuacji

Grudzień 2022 r. będzie kluczowym momentem z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej na szczeblu globalnym. Sygnatariusze Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD) spotkają się w Montrealu na posiedzeniu kończącym 15. Konferencję Stron CBD. W trakcie tego posiedzenia sygnatariusze będą dążyli do nadania kierunku globalnym staraniom na rzecz zidentyfikowania przypadków ustawicznego niszczenia różnorodności biologicznej i zobowiążą się do podejmowania działań mających na celu powstrzymanie tego procederu i odwrócenie jego skutków. Miesiąc później strony Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) spotkają się w Panamie z myślą o dokonaniu przeglądu środków służących zagwarantowaniu, aby międzynarodowy handel dzikimi zwierzętami i roślinami nie zagrażał przetrwaniu gatunków.

Walka z nielegalnym handlem dziką fauną i florą stanowi kluczowy element wysiłków na rzecz zahamowania zjawiska utraty różnorodności biologicznej. Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów zwróciła uwagę, że zrównoważone korzystanie z dzikiej fauny i flory ma kluczowe znaczenie dla zaspokojenia potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń. Zrównoważone korzystanie z dzikiej fauny i flory może przyczynić się do powstrzymania rozwoju nowych pandemii, zapewnić stabilne warunki życia dla ludności lokalnej i rdzennej oraz wnieść wkład w proces przywracania i utrzymywania różnorodności biologicznej. Natomiast nielegalny lub nieefektywnie regulowany handel dzikimi gatunkami stanowi zagrożenie dla takiego zrównoważonego korzystania¹.

Oczekuje się, że w globalnych ramach różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, które mają zostać przyjęte podczas 15. Konferencji Stron CBD w grudniu, wyznaczone zostaną konkretne cele i założenia przyczyniające się do zapewnienia, aby pozyskiwanie i wykorzystywanie gatunków dzikich zwierząt: lądowych, słodkowodnych i morskich oraz handel tymi gatunkami były legalne i zrównoważone. Celem niniejszego zaktualizowanego planu działania jest przyczynienie się do zagwarantowania, aby Unia Europejska i jej państwa członkowskie w pełni wywiązały się z tego zobowiązania.

Nielegalny handel dziką fauną i florą wciąż stanowi poważny i powszechny problem. Zgodnie z treścią „Sprawozdania dotyczącego światowych przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie za 2020 r.” opracowanego przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości żadne państwo na świecie nie jest wolne od skutków nielegalnego handlu dziką fauną i florą, który obejmuje szerokie spektrum gatunków, począwszy od węgorki, przez łuskowce, a skończywszy na palisandrze². Choć w ujęciu globalnym liczba przypadków zajęcia dzikiej fauny i flory będącej przedmiotem nielegalnego handlu przez właściwe organy zmniejszyła się od czasu wybuchu pandemii COVID-19³, brak jest dowodów świadczących o tym, że udało się ograniczyć skalę takiego nielegalnego handlu.

¹ IPBES, *Summary for policymakers of the thematic assessment of the sustainable use of wild species of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* [„Skierowane do decydentów podsumowanie oceny tematycznej dotyczącej zrównoważonego korzystania z dzikich gatunków przeprowadzonej przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów”], 2022 r.

² UNODC, *World Wildlife Crime Report* [„Sprawozdanie dotyczące światowych przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie”], 2020 r.

³ TRAFFIC, *An overview of seizures of CITES-listed wildlife in the EU in 2020* [„Przegląd przypadków zajęcia gatunków dzikiej fauny i flory objętych CITES w UE w 2020 r.”], 2022 r.

Nielegalny handel gatunkami stanowi czynnik sprzyjający utracie różnorodności biologicznej na szczeblu globalnym⁴. Nielegalna eksploatacja gatunków może w bardzo poważnym stopniu osłabić dzikie populacje, w niektórych przypadkach doprowadzając do ich wyginięcia⁵. Nielegalny handel może wywierać również wpływ na gatunki, które nie są nim bezpośrednio objęte, na przykład za sprawą przyłowu lub pogarszania się warunków siedliskowych. Nielegalne usuwanie gatunków o kluczowym znaczeniu z ekosystemów może również wywoływać skutki kaskadowe, wywierając wpływ na usługi ekosystemowe, niszcząc ważne pochłaniacze dwutlenku węgla oraz zakłócając dobry stan gleb i wód i równowagę między środowiskiem lądowym i wodnym⁶. Ponadto uwalnianie gatunków obcych będących przedmiotem nielegalnego handlu do środowiska naturalnego w krajach przeznaczenia może zaburzyć funkcjonowanie lokalnych siedlisk i wywrzeć potencjalnie katastrofalny wpływ na gatunki rodzime.

Nielegalny handel dziką fauną i florą pociąga za sobą również **bardzo szkodliwe skutki społeczno-ekonomiczne**. Prowadzony na szeroką skalę nielegalny handel dzikimi zwierzętami może zwiększać ryzyko przenoszenia chorób odzwierzęcych (tj. chorób pochodzących od zwierząt, które przenoszą się na ludzi), co może potencjalnie wiązać się z katastrofalnymi konsekwencjami dla zdrowia publicznego. Niszczenie ekosystemów, do jakiego może dochodzić w rezultacie kłusownictwa i nielegalnego handlu, niejednokrotnie **pozbawia społeczności lokalne dostępu do legalnych i zrównoważonych źródeł dochodu**. Wspomniane legalne i zrównoważone źródła dochodu obejmują turystykę przyrodniczą, organizowanie odpowiednio zarządzanych polowań w celu pozyskania trofeów myśliwskich oraz zrównoważony handel dziką fauną i florą. Odpowiednio zarządzany handel dziką fauną i florą może wiązać się z korzyściami w zakresie ochrony gatunków, zachęcając społeczności lokalne do ochrony zasobów dzikiej fauny i flory w ich środowisku i zapewniając im jednocześnie możliwość funkcjonowania na odpowiednim poziomie i w zrównoważony sposób. **Nielegalny handel dziką fauną i florą jest jednak niezwykle opłacalny z ekonomicznego punktu widzenia**. Atrakcyjność nielegalnego handlu dziką fauną i florą – biorąc pod uwagę charakterystyczny dla tego procederu niski poziom ryzyka i wysoki poziom zysków – stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Tego rodzaju działalność osłabia praworządność i utrudnia funkcjonowanie instytucji działających zgodnie z prawem. Nielegalny handel dziką fauną i florą szerzy się w otoczeniu charakteryzującym się wysokim poziomem korupcji i sam w sobie przyczynia się do umacniania zachowań korupcyjnych, wspierając jednocześnie inne rodzaje działalności przestępczej⁷. Zgromadzono niezbitę dowody świadczące o istnieniu **powiązań między nielegalnym handlem dziką fauną i florą, przestępczością zorganizowaną (uwzględniając nielegalny handel bronią) i terroryzmem**⁸.

Kluczowa rola UE w tej dziedzinie

⁴ IPBES, *Summary for Policymakers of the Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* [„Skierowane do decydentów podsumowanie sprawozdania z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych opublikowane przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów”], sekretariat IPBES, Bonn, Niemcy, 2019 r.

⁵ Maxwell, S. i in., Biodiversity: the ravages of guns, nets and bulldozers [„Różnorodność biologiczna: zniszczenia wywoływane bronią palną, sieciami i buldożerami”], *Nature* nr 536, s. 143–145, 2016 r.

⁶ UNODC, *Global Programme for Combating Wildlife and Forest Crime, Annual Report* [„Globalny program w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko dzikiej faunie i lasom, sprawozdanie roczne”], 2021 r.

⁷ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju, *Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa: summary report* [„Badanie dotyczące zależności między bezpieczeństwem a ochroną gatunków dzikiej fauny i flory w Afryce Subsaharyjskiej: sprawozdanie podsumowujące”], Komisja Europejska, 2019 r.

⁸ UNODC, *World Wildlife Crime Report* [„Sprawozdanie dotyczące światowych przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie”], 2020 r.

UE pełni funkcję centralnego ośrodka dla nielegalnego handlu dziką fauną i florą na szczeblu globalnym⁹ i ma do odegrania kluczową rolę w walce z tym procederem. Choć zgodnie z informacjami z 2019 r. **wartość nielegalnego handlu dziką fauną i florą w UE wynosiła co najmniej 4,7 mln EUR**, kwota ta jest prawdopodobnie znacznie wyższa¹⁰.

UE zajmuje zatem odpowiednią pozycję na arenie międzynarodowej, aby przeprowadzić walce z nielegalnym handlem dziką fauną i florą. Unijne przepisy w zakresie handlu dziką fauną i florą pozwalają wykroczyć poza postanowienia Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), jeżeli chodzi o ochronę przed niezrównoważoną eksploatacją gatunków zagrożonych. Na przykład zgodnie z aktualnie obowiązującymi w UE przepisami dotyczącymi polowań w celu pozyskania trofeów myśliwskich obowiązki związane z udzielaniem pozwoleń rozszerzono również na gatunki, które nie figurują w najbardziej rygorystycznym wykazie CITES, wzmacniając jednocześnie nadzór nad tymi gatunkami.

UE może wykorzystać swoje wieloletnie doświadczenie w zwalczaniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą

Nowy plan działania opiera się na poprzednim Planie działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą (lata 2016–2020)¹¹. W ocenie planu działania z 2016 r. stwierdzono, że od 2016 r. znaczenie nielegalnego handlu dziką fauną i florą jako zagadnienia priorytetowego w polityce Unii wzrosło wśród szerokiego grona decydentów, organów ścigania i zainteresowanych stron w UE i na całym świecie. UE i jej państwa członkowskie zintensyfikowały obecnie swoje działania w obszarze egzekwowania przepisów, m.in. poprzez rozszerzenie zakresu dochodzeń transgranicznych prowadzonych przy czynnym udziale Europolu, Eurojustu i organów ścigania. Doprowadziło to do wzrostu liczby zajęć i przypadków ścigania sprawców, również dzięki działaniom podejmowanym w ramach europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT). Ponadto Komisja Europejska zwiększyła swoje wsparcie na rzecz właściwych organów krajowych i europejskich sieci specjalistów w zakresie ścigania w kwestiach związanych ze zwalczaniem przestępstw przeciwko środowisku, a także zacieśniła swoją współpracę z tymi organami i sieciami. Komisja przyjęła również wniosek dotyczący nowej dyrektywy UE służącej przeciwdziałaniu przestępstwom przeciwko środowisku.

UE przewodziła również inicjatywom w obszarze zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą na forach wielostronnych, w szczególności w ramach CITES. Aby wywiązać się ze spoczywającego na niej zobowiązania do podejmowania dalszych działań na rzecz przeciwdziałania nielegalnym polowaniom na słonie i przemytowi kości słoniowej w ujęciu globalnym, UE zaktualizowała swoje przepisy w taki sposób, aby położyć kres większości form handlu kością słoniową w Unii.

Uruchomiono również sieci dyplomatyczne w UE i w państwach członkowskich, zapewniając aktywne angażowanie się w dialog dwustronny i dialog prowadzony na szczeblu regionalnym. Ponadto od 2016 r. UE przeznaczała znaczne środki finansowe na budowanie

⁹ Europol, *Environmental Crime in the age of Climate Change* [„Przestępstwa przeciwko środowisku w dobie zmiany klimatu”], 2022 r.

¹⁰ TRAFFIC, *Overview of seizures of CITES-listing wildlife in the European Union, January 2019 to December 2019* [„Przegląd przypadków zajęcia gatunków dzikiej fauny i flory figurujących w CITES w Unii Europejskiej, styczeń–grudzień 2019 r.”], 2020 r.

¹¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, COM(2016) 87 final.

zdolności i podejmowanie działań na szczeblu międzynarodowym na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą, m.in. poprzez: (i) propagowanie zaangażowania społeczności lokalnych w krajach pochodzenia dzikiej fauny i flory będącej przedmiotem nielegalnego handlu oraz (ii) zapewnianie tym społecznościom lokalnym możliwości zmiany warunków życia i korzystania z alternatywnych źródeł dochodu.

Utrzymujące się wyzwania i nowe szanse

Pomimo podejmowanych starań nielegalny handel dziką fauną i florą, w połączeniu ze zmianą klimatu i degradacją środowiska, w dalszym ciągu wywiera poważny negatywny wpływ na dziką faunę i florę oraz na warunki życia i bezpieczeństwo ludności. W miarę upływu czasu można było zaobserwować zmiany zarówno jeżeli chodzi o szlaki handlowe, jak i gatunki będące przedmiotem handlu. Ponadto coraz częstsze **wykorzystywanie platform internetowych do celów związanych z nielegalnym handlem dziką fauną i florą** i powiązane z tym zjawiskiem **korzystanie z usług w zakresie dostarczania przesyłek o niewielkim rozmiarze** doprowadziło do powstania nowych wyzwań związanych z wykrywaniem tego rodzaju przestępstw i prowadzeniem dochodzeń w ich sprawie, co wiąże się z koniecznością wypracowania nowych rozwiązań i zwiększenia ilości zasobów przeznaczanych na zwalczanie tego procederu. Wzrost liczby przypadków zajęcia dzikiej fauny i flory będącej przedmiotem nielegalnego handlu w UE, jaki odnotowano od 2016 r., nie przełożył się na proporcjonalne zwiększenie liczby wszczynanych postępowań karnych i wydawanych wyroków skazujących. Niedobór odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, zasobów i szkoleń w wielu państwach członkowskich i w państwach spoza UE pozostaje poważnym problemem. Istnieje również przestrzeń do tego, aby usprawnić współpracę: (i) w ramach państw członkowskich UE; (ii) między państwami członkowskimi UE; (iii) między państwami UE a państwami spoza UE oraz (iv) z zainteresowanymi stronami i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.

Dalsze działania

Celem niniejszego zmienionego planu działania jest nadanie kierunku działaniom UE w obszarze przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą w okresie do 2027 r. Bazując na planie działania z 2016 r., zadaniem niniejszego planu jest **zapewnienie możliwości reagowania na bieżące wyzwania w kompleksowy sposób**. Choć niniejszy plan działania koncentruje się na nielegalnym handlu dziką fauną i florą, zawarto w nim również niezbędne odniesienia do unijnych przepisów dotyczących handlu dziką fauną i florą i innych powiązanych strategii.

Rozwiązanie problemu nielegalnego handlu dziką fauną i florą wiąże się z koniecznością wypracowania kompleksowego podejścia i przyjęcia szerokiego spektrum środków z pogranicza handlu dziką fauną i florą i szerzej rozumianej polityki w zakresie ochrony dzikiej fauny i flory – wszystkie te działania mają na celu zagwarantowanie możliwości prowadzenia wyłącznie zrównoważonego handlu dziką fauną i florą.

Niniejszy plan działania opiera się na czterech głównych priorytetach, które przedstawiono poniżej.

Priorytet 1: zapobieganie nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą oraz przeciwdziałanie jego podstawowym przyczynom

Priorytet 2: wzmocnianie ram prawnych i politycznych służących zwalczaniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą

Priorytet 3: egzekwowanie przepisów i wdrażanie strategii na rzecz skutecznego przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

Priorytet 4: rozwój globalnego partnerstwa z krajami pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia w działaniu przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

W ramach każdego priorytetu wyznaczono szereg celów, a w odniesieniu do każdego celu zidentyfikowano pewną liczbę działań. Wykaz tych działań nie ma wyczerpującego charakteru, dlatego mogą zostać one uzupełnione dodatkowymi środkami. Szczegółowy opis celów i powiązanych z nimi działań zawarto w załączniku.

Za pośrednictwem tych priorytetów nowy plan działania:

- koncentruje się na **współpracy i koordynacji działań między znaczną liczbą agencji**, aby skutecznie zapobiegać przestępstwom przeciwko dzikiej przyrodzie, wykrywać takie przestępstwa, ścigać ich sprawców i nakładać na nich odpowiednie sankcje karne¹². W ramach planu działania **planuje się zacieśnić współpracę: (i) między organami ścigania państw członkowskich UE oraz (ii) między UE, jej państwami członkowskimi i państwami spoza UE;**
- zachęca państwa członkowskie UE i państwa spoza UE do traktowania nielegalnego handlu dziką fauną i florą jako poważnego przestępstwa **oraz do budowania zdolności i zwiększania stopnia specjalizacji na całej długości łańcucha egzekwowania przepisów** w celu zagwarantowania, aby nakładanie proporcjonalnych i odstrasżających sankcji karnych stało się normą;
- **badania zapotrzebowanie na nowe inicjatywy legislacyjne i polityczne, wartość dodaną wynikającą z takich inicjatyw oraz ich wykonalność**, aby zagwarantować, że działania UE w obszarze zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą pozostaną wystarczająco zdecydowane i proporcjonalne do zagrożenia, jakie stwarza ten proceder;
- **wykorzystuje impet wynikający z przyjęcia aktu o usługach cyfrowych do zintensyfikowania działań na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą w internecie**. Na przestrzeni ostatnich lat skala handlu dziką fauną i florą w internecie znacząco się zwiększyła, ułatwiając przestępcom prowadzenie działalności wiążącej się z mniejszym ryzykiem na większym rynku. Ogólna poprawa koniunktury w sektorze handlu elektronicznego doprowadziła w ostatnich latach do wzrostu natężenia ruchu paczek na szczeblu międzynarodowym. Przyjęcie aktu o usługach cyfrowych wyposaży UE i organy państw członkowskich w nowe narzędzia pozwalające im stawiać czoła wyzwaniom związanym z handlem w internecie, uwzględniając handel dziką fauną i florą. Umiejętności i zdolności organów ścigania, organów celnych i innych właściwych organów zostaną zwiększone. Współpraca z przedstawicielami sektora prywatnego, m.in. współpraca prowadzona w ramach Koalicji na rzecz Wyeliminowania Nielegalnego Handlu Dziką Fauną i Florą w Internecie¹³ lub partnerstwa ROUTES¹⁴ będzie wspierana. Opracowane zostaną nowe

¹² Wspomniana potrzeba współpracy i koordynacji dotyczy: zarządzania CITES; organów egzekwowania prawa i organów naukowych; agentów celnych; policji; prokuratorów; sędziów; organów ds. zdrowia; organów ds. dobrostanu zwierząt i organów weterynaryjnych; jednostek analityki finansowej; Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a także m.in. misji dyplomatycznych.

¹³ Zob. Koalicja na rzecz Wyeliminowania Nielegalnego Handlu Dziką Fauną i Florą w Internecie.

¹⁴ Zob. Welcome to Reducing Opportunities for Unlawful Transport of Endangered Species [„Witamy w partnerstwie na rzecz ograniczenia możliwości nielegalnego transportu gatunków zagrożonych”] (routespartnership.org).

narzędzia służące do monitorowania legalnego handlu dziką fauną i florą oraz do wykrywania przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie i prowadzenia dochodzeń w sprawie takich przestępstw. Wspomniane narzędzia obejmują **bazy danych, aplikacje mobilne, skanery** itp.;

- w dalszym ciągu traktuje nielegalny handel dziką fauną i florą jako globalny problem, zapewniając prowadzenie współpracy międzynarodowej i **spójność działań na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą w UE ze wsparciem na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą na szczeblu globalnym**. Współpraca z państwami spoza UE zostanie zacieśniona dzięki inicjatywom w zakresie dwustronnej wymiany doświadczeń, działalności sieci regionalnych i sieci egzekwowania przepisów, zawieraniu umów handlowych oraz realizacji programów wielostronnych;
- zwiększa **przejrzystość** procesu decyzyjnego w UE i wspiera zawiązywanie ściślejszych partnerstw między UE a jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a organizacjami pozarządowymi, organizacjami międzynarodowymi i przedstawicielami sektora prywatnego, z drugiej strony. Wkład organizacji pozarządowych, organizacji międzynarodowych i przedstawicieli sektora prywatnego w zwalczanie przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie zostanie uznany, a wymienionym podmiotom łatwiej będzie podejmować w działania w tym zakresie m.in. dzięki angażowaniu ich w prowadzone dyskusje na temat polityki¹⁵.

---

¹⁵ Wszystkie punkty opisane w tym akapicie są również głównymi celami EMPACT – inicjatywy państw członkowskich UE z zakresu bezpieczeństwa służącej rozpoznawaniu, hierarchizowaniu i niwelowaniu zagrożeń ze strony zorganizowanej i poważnej przestępczości międzynarodowej. Inicjatywa EMPACT jest realizowana w cyklach czteroletnich i stanowi multidyscyplinarną platformę współpracy dla państw członkowskich wspieranych przez wszystkie instytucje, organy i agencje Unii. Zrzesza ona również państwa spoza UE, organizacje międzynarodowe oraz innych partnerów z sektora publicznego i prywatnego.

Wystarczające zasoby finansowe i ludzkie

Żadne wymierne postępy w zwalczaniu przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie nie będą możliwe do osiągnięcia jeśli nie zapewni się wystarczających środków finansowych na wspieranie działań w tym obszarze zarówno na szczeblu unijnym, jak i na szczeblu państw członkowskich UE. W tym kontekście należy zagwarantować, aby fundusze przeznaczane na monitorowanie handlu dziką fauną i florą i przeciwdziałanie przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie były: (i) identyfikowane z wyprzedzeniem; (ii) udostępniane odpowiednim podmiotom wykonawczym oraz (iii) wykorzystywane w możliwie najbardziej efektywny i spójny sposób.

Problematyka handlu dziką fauną i florą powinna zostać w pełni zintegrowana z odpowiednimi funduszami UE w dziedzinie: (i) bezpieczeństwa i przestępczości zorganizowanej; (ii) środowiska oraz (iii) współpracy międzynarodowej/partnerstw międzynarodowych. W szczególności problematyka ta powinna być traktowana priorytetowo w ramach: inicjatywy EMPACT; Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego; programu LIFE oraz Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”.

Śledzenie postępów

Aby zapewnić możliwość dokonywania regularnego pomiaru osiągniętych postępów, Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi – ustanowi system monitorowania realizacji planu działania w pierwszym roku po przyjęciu planu. Wspomniany system będzie obejmował lekki mechanizm sprawozdawczy dla państw członkowskich UE i zainteresowanych stron opierający się na istniejących ramach sprawozdawczości. Planuje się wyznaczyć szereg wskaźników służących – w miarę możliwości – do pomiaru uzyskiwanych rezultatów, jeżeli chodzi o ogólny wpływ planu działania na handel dziką fauną i florą.

Podsumowanie

W zmienionym Planie działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą zwiększono poziom ambicji określony w planie działania z 2016 r., podkreślając nieustającą determinację UE do zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W przypadku zapewnienia odpowiednich zasobów na jego realizację plan ten zagwarantuje możliwość podejmowania ambitnych i kompleksowych działań oraz prowadzenia ambitnej i kompleksowej współpracy – w UE i na całym świecie – na rzecz wyeliminowania procederu nielegalnego handlu dziką fauną i florą.

ZAŁĄCZNIK – Tabela działań (lata 2022–2027)

Priorytet 1 – zapobieganie nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą oraz przeciwdziałanie jego podstawowym przyczynom

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
1. Zmniejszenie popytu konsumentów na dziką faunę i florę będącą przedmiotem nielegalnego handlu	Komisja, państwa członkowskie, unijne sieci praktyków i grupy ekspertów ¹⁶	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie skutecznego wdrażania rezolucji konferencji CITES 17.4 w sprawie strategii zmniejszenia popytu w celu walki z nielegalnym handlem gatunkami objętymi CITES. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Podejmowanie działań służących podnoszeniu poziomu świadomości oraz odpowiednio ukierunkowanych działań służących zmniejszaniu popytu bazujących na naukach społecznych i zorientowanych w szczególności na doprowadzenie do zmiany zachowania konsumentów w UE. Wspieranie tego rodzaju działań na innych ważnych rynkach zbytu. Nadawanie priorytetu działaniom mającym na celu zmniejszenie popytu na pozyskiwane w naturze gady, płazy, ptaki, węgorze szkliste, słonie afrykańskie, nosorożce, łuskowce oraz leki/suplementy zawierające nielegalnie pozyskane rośliny dziko rosnące. Zwiększanie wiedzy konsumentów na temat tego, w jaki sposób odróżnić handel legalny od handlu nielegalnego. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Realizowanie inicjatyw na wszystkich szczeblach, w UE i poza jej granicami, które wspierają zachowanie dotychczasowych warunków życia oraz zrównoważone korzystanie z dzikiej fauny i flory oraz z produktów z dzikiej fauny lub flory poprzez zachęcanie do legalnego i zrównoważonego pozyskiwania produktów z dzikiej fauny lub flory i zapewnianie warunków sprzyjających legalnemu i zrównoważonemu pozyskiwaniu takich produktów. Działania w tym zakresie powinny obejmować propagowanie przejrzystych i identyfikowalnych łańcuchów dostaw drewna¹⁷ i innych produktów z dzikiej fauny lub flory oraz egzekwowanie istniejących wymogów w zakresie 	Od 2023 r.

¹⁶ Na przykład Europejska Sieć Prokuratorów ds. Przepięczności przeciwko Środowisku, Europejska Sieć Wdrażania i Egzekwowania Prawa Ochrony Środowiska, Europejskie Forum Sędziów na rzecz Środowiska oraz sieci regionalne.

¹⁷ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 995/2010, COM(2021) 706 final.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
		<p>identyfikowalności, takich jak wymogi obowiązujące w sektorze rybołówstwa¹⁸.</p>	
<p>2. Zwiększenie zaangażowania ludności rdzennej i społeczności lokalnych w proces zarządzania dziką fauną i florą i dbania o zachowanie tej fauny i flory, m.in. poprzez wspieranie rozwoju zrównoważonych warunków życia w krajach pochodzenia</p>	<p>Komisja, państwa członkowskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie inicjatyw lądowych takich jak inicjatywa „NaturAfrica”, inicjatywa przewodnia UE na rzecz zachowania różnorodności biologicznej w Afryce. Inicjatywa „NaturAfrica” wspiera tereny o największych walorach krajobrazowych, zapewniając ich ochronę i stwarzając perspektywy ich rozwoju. Ułatwi to tworzenie miejsc pracy i przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa oraz zagwarantowania zrównoważonych warunków życia, pozwalając jednocześnie zachować najważniejsze ekosystemy i dziką faunę i florę o kluczowym znaczeniu dla wszystkich. 	<p>Ciągły</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie podejścia do ochrony dzikiej fauny i flory i zarządzania dziką fauną i florą bazującego na prawach człowieka przy udziale przedstawicieli społeczności lokalnych i ludności rdzennej (na przykład poprzez: (i) stosowanie bazujących na społeczności podejść do zarządzania zasobami naturalnymi; (ii) zapewnianie przestrzegania procedur służących zagwarantowaniu uzyskania swobodnie udzielonej, uprzedniej i świadomej zgody; (iii) stosowanie skutecznych mechanizmów rozpatrywania skarg oraz (iv) zagwarantowanie dostępu do informacji). 	<p>Ciągły</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie udziału kobiet i osób młodych w procesie zarządzania dziką fauną i florą i jej ochrony, a także zapewnienie stosowania uwzględniającego aspekt płci podejścia do analizowania i zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. 	<p>Ciągły</p>

¹⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
		<ul style="list-style-type: none"> • Odniesienie się do kwestii powiązań między dziką fauną i florą a bezpieczeństwem poprzez podejmowanie w państwach spoza UE działań, które: (i) sprzyjają ustabilizowaniu sytuacji społecznej i gospodarczej; (ii) wzmacniają praworządność oraz (iii) zachęcają organy ścigania, władze lokalne, partnerów prowadzących działania w dziedzinie ochrony przyrody, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz przedstawicieli ludności rdzennej do współpracy. 	Ciągły
<p>3. Zapobieganie i przeciwdziałanie korupcji związanej z nielegalnym handlem dziką fauną i florą na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym, uwzględniając kraje pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia</p>	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie skutecznego wdrażania: <ul style="list-style-type: none"> ○ rezolucji konferencji CITES 17.6 w sprawie zakazywania, zapobiegania, wykrywania i przeciwdziałania korupcji, który sprzyja prowadzeniu działalności naruszającej postanowienia konwencji oraz ○ rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych 75/311 w sprawie zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą, w szczególności jej pkt 30, <p>biorąc pod uwagę zasady wysokiego szczebla grupy G-20 dotyczące zwalczania korupcji związanej z nielegalnym handlem dziką fauną i florą i produktami z dzikiej fauny lub flory.</p> • Zapewnienie możliwości sprawniejszego stosowania środków antykorupcyjnych przewidzianych w programach służących zwiększaniu zdolności odpowiednich podmiotów w zakresie zwalczania przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie, zarówno w UE, jak i poza jej granicami (w tym wśród: funkcjonariuszy portów morskich i portów lotniczych; przedsiębiorstw transportowych i pośredników finansowych/przedstawicieli sektora finansowego; organów ścigania oraz organów administracyjnych), zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji i w ścisłej współpracy z Biurem Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocności (UNODC). 	<p>Ciągły</p> <p>Od 2023 r.</p>

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
4. Branie pod uwagę podejścia „Jedno zdrowie” w kontekście regulowania kwestii związanych z handlem dziką fauną i florą w krajach pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie analizy ryzyka szerzenia się chorób odzwierzęcych w związku z handlem dzikimi zwierzętami i produktami pozyskiwanymi z dzikich zwierząt, takimi jak mięso z buszu. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie ukierunkowanych środków służących ograniczeniu tego rodzaju ryzyka na całej długości łańcuchów dostaw zgodnie z czterema zasadami przewodnimi Partnerstwa Współpracy na rzecz Zrównoważonego Zarządzania Dziką Fauną i Florą¹⁹, a także w ramach projektów takich jak finansowany ze środków UE projekt „Bezpieczeństwo w całej Azji dla środowiska na całym świecie” realizowany przez UNODC oraz program zrównoważonego zarządzania dziką fauną i florą wdrażany przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa²⁰. 	Od 2024 r.

¹⁹ Zob. Partnerstwo Współpracy na rzecz Zrównoważonego Zarządzania Dziką Fauną i Florą (fao.org).

²⁰ Zob. Zrównoważone zarządzanie dziką fauną i florą, portal wspierania polityki i zarządzania polityką oraz Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, wspieranie polityki i zarządzanie polityką, Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (fao.org).

Priorytet 2 – wzmocnienie ram prawnych i politycznych służących zwalczaniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
5. Ustanowienie ram na rzecz skutecznego wdrażania Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą na szczeblu krajowym i unijnym	Państwa członkowskie, Komisja	<ul style="list-style-type: none"> Określenie obowiązków związanych z wdrażaniem działań na szczeblu krajowym i unijnym oraz dokonanie ich wyraźnego podziału, a także zapewnienie koordynacji działań między odpowiednimi podmiotami (na przykład: (i) poprzez tworzenie komitetów międzyagencyjnych lub sporządzanie protokołów ustaleń; (ii) poprzez przyjmowanie krajowych planów działania lub (iii) poprzez wyznaczenie krajowego punktu kontaktowego). 	2023
		<ul style="list-style-type: none"> Ustanowienie ram sprawozdawczości, monitorowania i oceny na potrzeby planu działania na szczeblu unijnym i krajowym. Ramy te powinny zostać dostosowane do istniejących obowiązków sprawozdawczych i struktur, aby uniknąć nakładania dodatkowych obciążeń administracyjnych na szczeblu unijnym lub na szczeblu państw członkowskich. 	2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystywanie EMPACT w charakterze kluczowego instrumentu sprzyjającego wdrażaniu Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą oraz angażowanie krajowych koordynatorów EMPACT w proces wdrażania planu działania. 	Ciągły
6. Zagwarantowanie, aby unijna i krajowa polityka w zakresie handlu dziką fauną i florą i nielegalnego handlu dziką fauną i florą była kompleksowa i odpowiednio dostosowana do zobowiązań zaciągniętych na szczeblu międzynarodowym oraz międzynarodowych	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> Aktywne wspieranie instytucji i ekspertów międzynarodowych oraz współpracowanie z nimi w zakresie prowadzenia badań i opracowywania/aktualizowania wytycznych i narzędzi do identyfikacji (narzędzi technicznych, uwzględniając narzędzia kryminalistyczne, oraz przewodników poświęconych problematyce identyfikacji) dotyczących najistotniejszych kwestii związanych z handlem dziką fauną i florą. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie i nakładanie proporcjonalnych, skutecznych i odstraszających sankcji z tytułu dopuszczania się przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie zgodnie ze zmienioną dyrektywą w sprawie przestępstw przeciwko środowisku (po jej przyjęciu) oraz wymienianie się informacjami i dobrymi praktykami, aby zapewnić spójność w zakresie stosowania tych sankcji. 	Od 2023 r.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
standardów i najlepszych dowodów		<ul style="list-style-type: none"> Wdrożenie zaktualizowanych wytycznych UE dotyczących handlu kością słoniową i monitorowanie procesu ich stosowania oraz wywieranego przez nie wpływu. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Poddawanie przywożonych trofeów myśliwskich bardziej rygorystycznej kontroli (na przykład poprzez: (i) zbadanie możliwości rozszerzenia wymogu uzyskania zezwolenia na przywóz mającego zastosowanie do trofeów myśliwskich na dodatkowe gatunki objęte załącznikiem B do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97; (ii) prowadzenie współpracy z partnerami międzynarodowymi w celu zaktualizowania dostępnych dowodów dotyczących wpływu na dziką faunę i florę wywieranego przez prowadzenie polowań w celu pozyskania trofeów myśliwskich oraz (iii) zapewnienie większej przejrzystości opinii Grupy ds. Przeglądu Naukowego dotyczących zestawień państw i gatunków w kontekście przywozu trofeów myśliwskich). 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Zbadanie potrzeby dokonania przeglądu istniejących środków lub stworzenia nowych narzędzi przyczyniających się do ograniczania skali niezrównoważonego handlu dziką fauną i florą, wartości dodanej wnoszonej przez takie środki i narzędzia oraz wykonalności działań w tym zakresie (np. opracowanie „pozytywnego wykazu” gatunków, których przedstawiciele pozyskani w naturze mogą być przedmiotem handlu i pełnić funkcję zwierząt domowych; kryminalizacja wszelkiego handlu nielegalnie pozyskaną dziką fauną i florą lub ustanowienie wymogu rejestracji wszystkich zwierząt i roślin przywożonych do UE). 	Od 2023 r.
7. Angażowanie odpowiednich zainteresowanych stron w proces opracowywania i podejmowania działań służących zwalczaniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą na szczeblu	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie regularnych spotkań z zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym i unijnym, w tym również z organizacjami międzynarodowymi; odpowiednimi organami ścigania i organami sądowymi; społeczeństwem obywatelskim; sektorem prywatnym; środowiskami akademickimi oraz rządami krajowymi. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie sesji tematycznych unijnej grupy ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą z udziałem odpowiednich grup zrzeszających przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorców 	Od 2023 r.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
UE i na szczeblu krajowym		i przedstawicieli środowisk akademickich.	
		<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie organizowania dni działań multidyscyplinarnych w ramach platformy EMPACT. 	Ciągły
8. Angażowanie się we współpracę z podmiotami prowadzącymi działalność w sektorach związanych z handlem dziką fauną i florą	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie sesji unijnej grupy ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą z udziałem przedstawicieli odpowiednich przedsiębiorstw w celu omówienia określonych zagadnień (np. medycyna tradycyjna, egzotyczne zwierzęta domowe/zwierzęta domowe pozyskiwane w naturze, sektor dóbr luksusowych, turystyka myśliwska, drewno, sektory rybołówstwa i handlu produktami z ryb, transport, firmy kurierskie i handel online). 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie skutecznej współpracy między organami administracyjnymi CITES a krajowymi organami administracyjnymi odpowiedzialnymi za monitorowanie i egzekwowanie zgodności z przepisami przewidzianymi w proponowanej dyrektywie w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju²¹. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie wytycznych wskazujących, w jaki sposób przedsiębiorstwa powinny wywiązywać się z zobowiązania do zachowania należytej staranności spoczywającego na nich zgodnie z proponowaną dyrektywą w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju w kontekście handlu dziką fauną i florą. 	2024

Priorytet 3 – egzekwowanie przepisów i wdrażanie strategii na rzecz skutecznego przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

²¹ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937, COM(2022) 71 final.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
9. Poprawa wskaźnika wykrywania nielegalnej działalności w UE i odniesienie się do czynników ryzyka o znaczeniu priorytetowym	Państwa członkowskie, Komisja, Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowanie, aby przy przeprowadzaniu ocen zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA) brano również pod uwagę ocenę zagrożenia związanego z nielegalnym handlem dziką fauną i florą, opierając się na danych oraz – w stosownych przypadkach – wynikach ocen zagrożeń krajowych przekazanych przez państwa członkowskie. Usprawnianie przepływu danych dotyczących nielegalnego handlu. 	2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Regularne omawianie czynników ryzyka o znaczeniu priorytetowym (oraz działań podejmowanych w celu ich wyeliminowania) na forum unijnej grupy ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie i wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi i metod usprawniających funkcjonowanie organów ścigania i ułatwiających wykrywanie nielegalnej działalności związanej z dziką fauną i florą, np. wyposażanie pracowników pierwszej linii w aplikacje mobilne. Zgłaszanie najlepszych praktyk na forum grupy ds. egzekwowania przepisów. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie unijnego systemu elektronicznych pozwoleń CITES, aby: (i) usprawnić legalną wymianę handlową; (ii) ułatwić udostępnianie danych; (iii) ułatwić identyfikowanie fałszywych pozwoleń oraz (iv) zachęcić państwa spoza UE do opracowania kompatybilnych systemów. 	2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Połączenie unijnego systemu elektronicznych pozwoleń CITES z unijnym systemem jednego okienka w dziedzinie cel służącego do wymiany świadectw (EU CSW-CERTEX) (centralnym modułem unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel), aby usprawnić proces przeprowadzania kontroli unijnych elektronicznych pozwoleń CITES przez organy celne UE, przyczyniając się tym samym do lepszego egzekwowania postanowień CITES na granicach. 	2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozważenie możliwości rozszerzenia obowiązku znakowania na żywe okazy należące do gatunków objętych załącznikiem B do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97. 	2024

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
10. Zagwarantowanie, aby organy ścigania (w tym organy ścigania w sprawach karnych i sądy) dysponowały sektorową wiedzą specjalistyczną niezbędną do skutecznego zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą	Komisja, państwa członkowskie, Europol, CEPOL, Eurojust, EJTN, ERA	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie transgranicznych sesji szkoleniowych z udziałem przedstawicieli różnych zawodów dla pracowników organów ścigania, pracowników organów wymiaru sprawiedliwości i – w stosownych przypadkach – sędziów orzekających w sprawach karnych, uwzględniając ukierunkowane szkolenia poświęcone: (i) sposobom, w jakie można poprawić jakość dochodzeń/śledztw dotyczących przepływów finansowych; (ii) metodom ułatwiającym wykrywanie przypadków nielegalnego handlu dziką fauną i florą w internecie oraz (iii) działaniom, jakie można podjąć, aby efektywniej korzystać z nowoczesnych metod kryminalistycznych. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Włączanie szkoleń poświęconych przestępstwom przeciwko dzikiej przyrodzie do krajowych programów nauczania odpowiednich akademii/szkół. 	2025
		<ul style="list-style-type: none"> Wymienianie się przez państwa członkowskie danymi, materiałami szkoleniowymi i orzecznictwem za pomocą narzędzi takich jak baza orzecznictwa Europejskiej Sieci Prokuratorów ds. Przestępczości przeciwko Środowisku, system wymiany informacji na temat handlu dziką przyrodą w UE (TWIX) itp. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie ścisłej współpracy z odpowiednimi organizacjami, stowarzyszeniami i sieciami oraz wnoszenie wkładu w realizację projektów mających na celu zwalczanie i ściganie przestępstw przeciwko środowisku²². 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Propagowanie i wspieranie szkoleń partnerskich. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Zachęcanie do i wspieranie: (i) specjalizacji wśród organów ścigania, organów wymiaru sprawiedliwości i innych właściwych organów na szczeblu krajowym oraz (ii) gromadzenia zasobów, np. poprzez tworzenie specjalnych jednostek egzekwowania przepisów w zakresie dzikiej fauny i flory w ramach wszystkich odpowiednich organów ścigania. 	Od 2023/2024 r.

²² M.in. Europejskie Forum Sędziów na rzecz Środowiska, Europejska Sieć Prokuratorów ds. Przestępczości przeciwko Środowisku, Europejska Sieć Wdrażania i Egzekwowania Prawa Ochrony Środowiska, EnviCrimeNet oraz projekt na rzecz skutecznego ścigania przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie w Europie.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
		<ul style="list-style-type: none"> Zachęcanie właściwych organów ścigania do wspierania postępowań przygotowawczych prowadzonych przez policję/prokuraturę, angażowania się w przebieg tych postępowań i dzielenia się posiadaną wiedzą fachową. Wspieranie działań na rzecz zapewnienia publicznego dostępu do orzecznictwa i akt sądowych za pośrednictwem internetu oraz nagłaśnianie spraw z udziałem wysoko postawionych osób (przy zapewnieniu należytej ochrony danych osobowych i przy poszanowaniu prawa do prywatności), dążąc do realizacji podwójnego celu polegającego na zniechęcaniu do popełniania przestępstw i propagowaniu najlepszych praktyk w zakresie egzekwowania obowiązujących przepisów. 	<p>Ciągły</p> <p>Od 2024 r.</p>
11. Usprawnienie współpracy, koordynacji działań, komunikacji i przepływu danych w państwach członkowskich i między państwami członkowskimi	Komisja, państwa członkowskie, agencje UE	<ul style="list-style-type: none"> Ustanowienie w państwach członkowskich kanałów komunikacji między: (i) krajowymi organami sektorowymi/administracyjnymi; (ii) krajowymi organami ścigania oraz (iii) organami celnymi. 	2024
		<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie stosowania wspólnego podejścia do gromadzenia i udostępniania porównywalnych, wiarygodnych i kompletnych informacji operacyjnych na temat przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie. Zapewnienie – w stopniu, w jakim będzie to możliwe – spójności z gromadzonymi przez organy ścigania (policję, prokuraturę) danymi statystycznymi dotyczącymi postępowań w przedmiocie przestępstw przeciwko środowisku (uwzględniając przestępstwa przeciwko dzikiej przyrodzie) . 	2024
		<ul style="list-style-type: none"> Systematyczne przekazywanie Europolowi informacji operacyjnych i strategicznych na temat przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie za pośrednictwem aplikacji sieci bezpiecznej wymiany informacji (SIENA), aby zagwarantować, że wszystkie wymagane dane przedstawiające realistyczny obraz zagrożenia stwarzanego przez przestępstwa przeciwko środowisku: (i) zostały udostępnione Europolowi oraz (ii) zostały uwzględnione w ocenie zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w Unii Europejskiej. 	Ciągły

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
		<ul style="list-style-type: none"> • Wydawanie formularzy w zakresie informacji o ryzyku na szczeblu krajowym w celu ich udostępnienia za pośrednictwem unijnego systemu zarządzania ryzykiem celnym związanym z towarami z dzikiej fauny i flory, aby ulepszyć proces profilowania ryzyka w trakcie kontroli celnych/usprawnić wymianę informacji z unijnymi funkcjonariuszami organów ścigania pierwszej linii. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie skutecznej współpracy i wymiany informacji między odpowiednimi organami CITES, jednostkami krajowymi Europolu, Eurojustem, OLAF-em i grupą roboczą Interpolu ds. przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie regularnej i uporządkowanej współpracy i wymiany informacji między unijną grupą ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą a odpowiednimi podmiotami w ramach EMPACT. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie regularnych wspólnych operacji w kontekście współpracy transgranicznej przez państwa członkowskie UE, Komisję Europejską (OLAF) oraz odpowiednie agencje UE takie jak Eurojust, Frontex, Europol i Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa. Takie operacje mogą stanowić również jeden z elementów procesu wdrażania planów działań operacyjnych EMPACT. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne zwracanie się do Europolu/Eurojustu o wsparcie operacyjne/sądowe w sprawach dotyczących poważnej i zorganizowanej przestępczości związanej z dziką fauną i florą. 	Ciągły
12. Systematyczne odnoszenie się do powiązań między nielegalnym handlem dziką fauną i florą a przestępczością zorganizowaną, w szczególności poprzez	Komisja, państwa członkowskie, Europol, Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie państw członkowskich w zwiększaniu ich zdolności w zakresie: (i) rozbijania zorganizowanych struktur przestępczych parających się nielegalnym handlem dziką fauną i florą oraz (ii) prowadzenia dochodzeń/śledztw w zakresie przepływów finansowych w kontekście przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie. Tego rodzaju wsparcie powinno obejmować szkolenia i działania służące zwiększaniu wiedzy na temat typologii przestępstw i ryzyka związanego z określonymi przestępstwami²³. 	Od 2023 r.

²³ Np. przy wykorzystaniu narzędzi takich jak zestaw narzędzi finansowych związanych z handlem dziką fauną i florą, <https://themisservices.co.uk/iwt>

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
zintensyfikowanie działań koncentrujących się na nielegalnych przepływach finansowych		<ul style="list-style-type: none"> Zgodnie z unijną strategią zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025 systematyczne prowadzenie dochodzeń finansowych w ramach postępowań przygotowawczych dotyczących przestępczości zorganizowanej oraz – gdy tylko środowisko finansowe wskazuje na obecność mienia pochodzącego z przestępstwa – systematyczne prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawie odzyskiwania mienia. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Podejmowanie kolejnych działań na rzecz przeciwdziałania praniu przepływów finansowych powiązanych z nielegalnym handlem dziką fauną i florą poprzez wspieranie państw członkowskich we wdrażaniu dyrektywy (UE) 2018/1673 w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie poziomu świadomości na temat tego, w jaki sposób przepisy dyrektywy w sprawie odzyskiwania i konfiskaty mienia²⁴ (po jej przyjęciu i wejściu w życie) oraz dyrektywy (UE) 2019/1153 ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania²⁵ mogą zostać wykorzystane do zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. 	Od 2023/2024 r.
		<ul style="list-style-type: none"> Zintensyfikowanie działań w obszarze systematycznego konfiskowania zysków z nielegalnego handlu dziką fauną i florą w sprawach karnych i przyczynienie się tym samym do zwiększania wiedzy funkcjonariuszy organów ścigania na temat dostępnych narzędzi konfiskaty, z których można korzystać w charakterze środka odstrasżającego. Zachęcanie do wykorzystywania skonfiskowanych aktywów na potrzeby wdrażania środków ochronnych i przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą. 	Od 2023 r.

²⁴ Zob. wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE, COM(2020) 825 final.

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW, PE/64/2019/REV/1.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
13. Zwiększenie starań w obszarze zwalczania przejawów nielegalnego handlu dziką fauną i florą w internecie, m.in. poprzez wdrażanie aktu o usługach cyfrowych i prowadzenie współpracy z platformami internetowymi	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie zaleceń zawartych w pkt 12 i 13 rezolucji konferencji CITES 11.3 dotyczących przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie związanych z internetem. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie skutecznej współpracy między organami administracyjnymi i egzekwowania CITES a koordynatorami ds. usług cyfrowych w ramach aktu o usługach cyfrowych²⁶, m.in. poprzez zapewnienie wystarczających zasobów do podejmowania działań następczych w związku z wykrywaną nielegalną działalnością (np. poprzez tworzenie internetowych grup zadaniowych w celu wsparcia organów administracyjnych i egzekwowania CITES). 	Od 2022 r.
		<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie współpracy między grupami ds. egzekwowania postanowień CITES i grupami ekspertów CITES a Europejską Radą ds. Usług Cyfrowych. 	Od 2024 r.
		<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie specyficznych dla UE wytycznych dotyczących handlu gatunkami dzikimi w internecie zgodnie z aktem o usługach cyfrowych. 	2025
14. Poprawa dostępu do opieki nad przejętymi bądź skonfiskowanymi żywymi zwierzętami lub roślinami	Państwa członkowskie, Komisja	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie wytycznych CITES w sprawie pozbywania się skonfiskowanych żywych zwierząt zawartych w rezolucji konferencji CITES 17.8 dotyczącej pozbywania się skonfiskowanych okazów gatunków objętych CITES będących przedmiotem nielegalnego handlu, po uprzednim upewnieniu się, że należycie rozważono wszystkie warianty pozbycia się zwierząt/zapewnienia im opieki oraz że ostateczne decyzje w tym zakresie są odpowiednio uzasadnione. 	Od 2023 r.
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowanie sieci specjalistycznych ośrodków ratunkowych na szczeblu krajowym i udostępnianie informacji na temat takich ośrodków na szczeblu unijnym. 	2025

²⁶ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE, COM(2020) 825 final.

Cele	Podmioty	Działania	Orientacyjny termin
		<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie współpracy między właściwymi organami, aby zmniejszyć zbędne opóźnienia w prowadzeniu dochodzeń/śledztw i przeprowadzaniu postępowań sądowych i ograniczyć do minimum możliwość wyrządzenia dodatkowych szkód okazom będącym przedmiotem nielegalnego handlu. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • W stosownych przypadkach dokładanie większych starań, aby doprowadzić do pomyślnej reintrodukcji zajętych żywych okazów do środowiska naturalnego. 	Ciągły

Priorytet 4 – rozwój globalnego partnerstwa z krajami pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia w działaniu przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

Cele	Podmioty	Działania przewodnie	Orientacyjny termin
15. Podniesienie rangi problematyki przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą na szczeblu globalnym	Komisja, Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> • Regularne włączanie problematyki nielegalnego handlu dziką fauną i florą do porządku obrad na dwustronnych i wielostronnych posiedzeniach wysokiego szczebla. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuowanie dialogu z państwami i regionami priorytetowymi na szczeblu technicznym i politycznym, m.in. w ramach Komitetu ds. Egzekwowania Prawa, Zarządzania i Handlu w Dziedzinie Leśnictwa i partnerstw na rzecz lasów. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowanie, aby nielegalny handel dziką fauną i florą był traktowany jako poważne przestępstwo, m.in. poprzez wdrożenie unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025 i propagowanie przyjęcia protokołu dotyczącego nielegalnego handlu dziką fauną i florą w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciw międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. 	Od 2023 r.
16. Zapewnienie, aby polityka handlowa i instrumenty handlowe UE wspierały działania przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą	Komisja, państwa członkowskie	<ul style="list-style-type: none"> • Włączanie problematyki nielegalnego handlu dziką fauną i florą do porządku obrad: (i) posiedzeń organizowanych w ramach dialogu dotyczącego handlu z kluczowymi partnerami oraz (ii) posiedzeń Komitetu WTO ds. Handlu i Środowiska. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Proponowanie podejmowania ambitnych zobowiązań w zakresie zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą w przyszłych umowach o wolnym handlu, m.in. w kontekście nieustannego wsparcia UE na rzecz wzmocnienia Afrykańskiej Kontynentalnej Strefy Wolnego Handlu. 	Ciągły
17. Zwiększanie zdolności kluczowych krajów pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia spoza UE w	Komisja, państwa członkowskie, Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie unijnych funkcjonariuszy odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów dotyczących dzikiej fauny i flory w zakresie współpracy międzynarodowej i dostępnych instrumentów ułatwiających prowadzenie takiej współpracy. 	Od 2023 r.

Cele	Podmioty	Działania przewodnie	Orientacyjny termin
obszarze zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą oraz usprawnienie współpracy w zakresie egzekwowania przepisów między państwami członkowskimi, unijnymi podmiotami zajmującymi się egzekwowaniem prawa i kluczowymi państwami spoza UE		<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie zdolności odpowiednich organów ścigania, prokuratorów i sędziów w państwach spoza UE, na które nielegalny handel dziką fauną i florą wywiera wpływ, oraz organizowanie skierowanych do nich szkoleń naukowych i technicznych, uwzględniając udoskonalanie krajowych ram prawnych w taki sposób, aby zapewnić możliwość prowadzenia transgranicznej współpracy śledczej oraz współpracy między krajowymi organami wymiaru sprawiedliwości. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie do kontaktów dwustronnych oraz organizowania szkoleń i wymian partnerskich Wspieranie nieformalnych i formalnych sieci regionalnych działających poza Europą, takich jak sieć Jaguar w Ameryce Łacińskiej lub sieci TWIX w Afryce²⁷, i zachęcanie ich przedstawicieli do nawiązywania współpracy z partnerami z Europy. 	Ciągły
		<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie się w działalność i wspieranie działalności: (i) odpowiednich sieci globalnych takich, jak Międzynarodowe Konsorcjum ds. Zwalczania Przepisów przeciwko Dzikiej Faunie i Florze²⁸ i Międzynarodowa Sieć ds. Stosowania i Egzekwowania Przepisów Środowiskowych (INECE), oraz (ii) organizacji i sieci społeczeństwa obywatelskiego, takich jak Koalicja na rzecz Wylimitowania Nielegalnego Handlu Dziką Fauną i Florą w Internecie. 	Ciągły

²⁷ Np. AFRICA-TWIX.

²⁸ Składające się z Sekretariatu CITES, Światowej Organizacji Celnej, Biura NZ ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) oraz Banku Światowego.